

Beklædningsindustrien.

Som sagt er Kollektivaftaler meget lidt udbredte indenfor denne Næringsgren og sammenfattende Oplysninger derfor vanskelige at faa. Det største Antal Kvinder beskæftiges i Konfektionsindustrien. Foruden Syersker paa Fabrikker og Syateliers beskæftiges en Mængde Hjemmearbejdere i dette Fag. Disse sidste holdes dog foreløbig udenfor Omtale. Nogen bestemt Arbejdstid kan ikke opgives — Arbejdet er jo for en stor Del Sæsonarbejde —, undtagen for saa vidt der foreligger Kollektivaftaler. I disse er Arbejdstiden opgivet til $9\frac{1}{4}$ — $10\frac{1}{4}$ Time med sammenlagt $1\frac{1}{2}$ —2 Timers Hvile. For Overarbejde betales Overpris. I 1908 dannedes saaledes i Stockholm en Kollektivafale mellem Skrædernes og Dameskrædernes Arbejdsgiverorganisation paa den ene Side og de tilsvarende Fagforeninger paa den anden Side. Ifølge denne lønnes Nybegyndere i Herreskræderier med 9—10 Kr. om Ugen, stigende til 18—20 Kr. efter 3 Aars Forløb. I Dameskræderier er Lønnen 15—21 Kr. Denne Aftale omfatter ca. 250 Kvinder i Stockholm.

I *Hattefabrikker* i Stockholm betales ifølge Kollektivafale kvindelige Arbejdere med $12\frac{1}{2}$ —22 Øre i Timen. Omfatter ca. 70 Kvinder.

I *Skofabrikkerne* er ca. $\frac{2}{5}$ af Arbejderne Kvinder, og ogsaa for disse findes Aftaler. Minimallønnen er for faglærte voksne Kvinder 15—26 Øre i Timen.

Den daglige Nettoarbejdstid er 9—10 Timer og Ugearbejdstiden 54—60; de fleste Steder gives der dog tidligere fri om Lørdagen. Aftalerne omfatter $\frac{9}{10}$ af alle Arbejderne og omfatter i Stockholm ca. 400 Kvinder.

Überørte af Kollektivafalen er jo imidlertid de allerflests Syersker. Lønnen for disse er meget varierende, alt efter Specialiteten, Firmaets Størrelse og Syerskens Dygtighed.

Dygtige *Frakkesyersker* hos gode Firmaer kan i Sæsonen tjene indtil 30 Kr. pr. Uge. Den almindelige Ugeløn varierer mellem 8—20 Kr.

Hattesyersker (Modister) kan, hvis de er særlig dygtige og fast ansatte hos større Firmaer, tjene en Aarsløn af 900—1,200 Kr. For ikke fast ansatte er Maanedslønnen 50—60 Kr. Men det store Flertal Hattesyersker, der kun kan udføre det grovere Arbejde — saakaldte Forarbejdersker —, tjener kun 10 à 12 Kr. om Ugen.

I November—Maj er der meget Arbejde paa *Straahattfabrikkerne*, og Fortjenesten i denne Tid af Aaret kan være ret god. 20—25 Kr. om Ugen er ret almindeligt, 12 Kr. Minimum. Men de afskediges om Sommeren.

I Stockholm findes et Par store Fabrikker, der tilvirker Herremanchetlinned. Ugeförtjenesten er her 8—10—12 Kr.; i det hele taget er Linnedsyerskerne selv paa Fabrikkerne daarligt lønnede og faar i Regelen Løn efter udført Arbejde, f. Eks. 1 Kr. 50 Øre for et Dusin Damelinned, 1,50—2 Kr. for Forklæder, Drengeskjorter 3 Kr. Dusinet; det er vanskeligt at naa højere end 10 Kr. pr. Uge.

Jeg besøgte en stor Syfabrik i Stockholm, „Nordiske Kompagniet“, et Etablissement, svarende til Magasin du Nord, Illum o. lign. Her arbejdede under Sæsonen ca. 60 Hattesyersker, der alle var lønnede med Maanedsløn. *Forarbejdersker* har en Løn mellem 40—75 Kr., Modisterne 75—175 Kr. Forstanderinden 175 Kr. om Maaned. Arbejder til 9—10 om Aftenen. Udenfor Sæsonen benyttes kun 10 Kvinder; Resten bliver afskediget og gaar til *Straahattfabrikkerne*, hvis Sæson modsvares Syfabrikkernes.

Af *Konfektionssyersker* beskæftiges i Sæsonen ca. 250, udenfor Sæsonen kun 40. De fast ansatte har en Maanedsløn af 70—150 Kr. og har 3 Ugers Ferie paa fuld Løn. Sæsonarbejdere lønnes med Dagløn og kan tjene mellem 12—19 Kr. om Ugen. Atelierforstanderinden har 150 Kr. pr. Maaned.

I samme Forretning lønnes Ekspeditricerne med 85—125 Kr. om Maaned, alt efter Dygtighed; ingen Ekspeditrice (selv nyantaget) har under 85 Kr.

I hver Afdeling findes endvidere en saakaldt „springflicka“, der bringer Varerne til Kassen og Indpakning; de lønnes med 40—50 Kr. pr. Maaned og avancerer til Ekspeditricer. Indpakningspersonalet (kun Dalkullar) lønnes med fra 14—18 Kr. pr. Uge. 18 Kr. efter $2\frac{1}{2}$ Aars Forløb.

Alle disse Lønninger er betydelig højere end de tilsvarende i København.